

BARAZA LA WAWAKILISHI ZANZIBAR

Simu Nam. + 255 24 2230602/1

Fax Nam. + 255 24 2230215

Tovuti: www.zanzibarassembly.go.tz

SANDUKU LA BARUA 902,
ZANZIBAR

Barua Pepe: zahore@zanlink.com

HOTUBA YA KAMATI YA FEDHA, BIASHARA NA KILIMO KUHUSU RIPOTI YA UTEKELEZAJI WA MAAGIZO YA KAMATI KWA WIZARA YA FEDHA NA MIPANGO KATIKA RIPOTI YAKE YA MWAKA WA FEDHA 2016/2017

Mheshimiwa Spika,

Awali ya yote, naomba nianze kwa kumshukuru Mwenyezi Mungu mtukufu, Mwingi wa Rehema na Mwenye Kurehemu, ambaye ametujaalia uzima na afya njema na kutuwezesha kukutana leo hii tukiwa ndani ya Baraza lako tukufu, tukiendelea kutekeleza majukumu yetu ya Kitaifa.

Aidha natoa pongezi zangu za dhati kwako wewe binafsi Mheshimiwa Spika kwa kunipatia fursa hii adhimu ya kuwasilisha hotuba ya Kamati kuhusu ripoti ya utekelezaji wa maagizo ya Kamati ya Fedha, Biashara na Kilimo kwa Wizara ya Fedha na Mipango yaliyotokana na ripoti yetu iliyowasilishwa ndani ya Baraza hili katika mkutano wa tano uliofanyika mwezi Febuari, 2017 ambapo Kamati ya Fedha, Biashara na Kilimo ilitoa jumla ya maoni na maagizo 67.

Mheshimiwa Spika,

Pongezi za kipekee zimuendee Rais wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi Mheshimiwa Dkt. Ali Mohamed Shein kwa ujasiri wa kuiongoza vyema nchi yetu na kudumisha Amani na utulivu kwa kipindi chote cha uongozi wake hadi leo, hili linadhihirisha wazi kwamba yeye ni Kiongozi shupavu na shujaa. Namuomba Mwenyezi Mungu ampe afya njema na amzidishie uwezo na uvumilivu wa kuendelea kuitumikia nchi yetu.

Mheshimiwa Spika,

Tunatoa pongezi za dhati kwa Mheshimiwa Makamu wa Pili wa Rais Balozi Seif Ali Iddi kwa miongozo yake anayoitoa kwa Baraza hili tukufu na kuliwezesha kufanya shughuli zake za kuwatumikia wananchi kwa ufanisi mkubwa.

Mheshimiwa Spika,

Nichukue fursa hii kumpongeza Waziri wa Fedha na Mipango Mheshimiwa Dkt. Khalid Salum Mohammed, Katibu Mkuu pamoja na Watendaji wote wa Wizara hii kwa ushirikiano wao wa hali ya juu waliouonesha katika kazi za Kamati yetu. Aidha, tunaipongeza Wizara kwa kuwasilisha utekelezaji wa maagizo ya Kamati yetu pamoja na kutupatia majibu fasaha katika kikao cha majadiliano ya utekelezaji wa maagizo hayo.

Mheshimiwa Spika,

Napenda kuchukua fursa hii kuwashukuru Waheshimiwa Wajumbe na Makatibu wa Kamati yangu, ambao tumeshirikiana kwa umoja wetu kutekeleza jukumu hili muhimu la kikanuni la kupokea taarifa ya utekelezaji wa maagizo ya Kamati kwa taasisi mbali mbali zilizo chini ya Wizara ya Fedha na Mipango. Ni dhahiri kabisa ushupavu na umakini wa Wajumbe hao ndio ulio wezesha kufanyika kwa kazi hii kwa ufanisi mkubwa hadi kukamilika kwake.

Naomba niwatambulishe kwa majina Wajumbe hao mmoja baada ya mmoja kama ifuatavyo:

1. Mhe. Yussuf Hassan Iddi	-	Mwenyekiti
2. Mhe. Hamida Abdalla Issa	-	Makamu Mwenyekiti
3. Mhe. Hamad Abdalla Rashid	-	Mjumbe
4. Mhe. Ussi Yahya Haji	-	Mjumbe
5. Mhe. Bihindi Hamad Khamis	-	Mjumbe
6. Mhe. Mohammed Mgaza Jecha	-	Mjumbe
7. Mhe. Ali Salum Haji	-	Mjumbe
8. Ndg. Said Khamis Ramadhan	-	Katibu
9. Ndg. Asma Ali Kassim	-	Katibu

Mheshimiwa Spika,

Katika taarifa yetu ya Kamati ya Fedha, Biashara na Kilimo ya mwezi Febuari, 2017 Kamati ilitoa maoni na maagizo mbali mbali kwa Wizara ya Fedha na Mipango kwa nia ya kuongeza ufanisi katika utendaji wa Wizara hiyo. Aidha, mnamo tarehe 11/09/2016, Kamati ilikutana na Wizara na kupokea majibu na ufafanuzi wa hoja zilizojitokeza kwenye taarifa hiyo ya Kamati ya fedha, Biashara na Kilimo kwa kutekeleza matakwa ya kanuni ya 108 fasili ndogo ya (15) ya kanuni za Baraza la Wawakilishi Toleo la 2016.

Mheshimiwa Spika,

Kuhusu utekelezaji wa agizo la mashamba ya mpira ya Serikali, Kamati yetu iliarifiwa kwamba hatua za uvunjaji wa makataba na kampuni ya AGROTEX zimekamilika na mashamba hayo yamesharejeshwa Serikalini na kukabidhiwa kwa Wizara ya Kilimo, Maliasili, Mifugo na Uvuvi kwa ajili ya kuyaendeleza zaidi. Aidha, Wizara ya Fedha na Mipango imesitisha uvunaji wa mpira katika mashamba yote ya Serikali kwa kumwandikia barua Mkuu wa Mkoa wa Kaskazini Pemba.

Kwa upande wa deni la AGROTEX la USD 400,000/-, Kamati imearifiwa kuwa Wizara tayari imeshakaa na mwekezaji ili kuhakikisha deni hilo linalipwa Serikalini. Kamati inapongeza juhudi hizo zilizochukuliwa na Wizara ya Fedha na Mipango na kuwataka waongeze kasi ya ufuatiliaji wa deni hili kwani deni hili ni la muda mrefu.

Mheshimiwa Spika,

Katika suala zima la utekelezaji wa agizo la kuyaendeleza maghala ya Serikali, Kamati iliarifiwa kwamba Wizara ya Fedha na Mipango wakishirikiana na Wizara ya Biashara, Viwanda na Masoko wanaendelea kuyahakiki majengo, viwanda na maghala ya Serikali ili kubaini kama yanatumika kwa mujibu wa malengo yaliyowekwa na Serikali na baada ya uhakiki taarifa itawasilishwa Serikalini kwa hatua zaidi.

Mheshimiwa Spika,

Tukijikita katika suala la utekelezaji wa agizo la utanuzi wa Benki ya Watu wa Zanzibar (PBZ), Kamati iliarifiwa kuwa benki hiyo imeanza kutafuta mshauri elekezi kwa ajili ya ujenzi wa makao makuu yake katika kiwanja chake kilichopo eneo la Mazizini.

Kwa upande wa wadaiwa sugu (defaulters), benki huwafuatilia kwa karibu wadaiwa hawa na baadae huzitangaza na kuziua dhamana zao ili kufidia deni lao. Aidha, PBZ wamejipanga kuanzisha kitengo maalum (recovery unit) kwa ajili ya usimamizi mzuri wa marejesho ya mikopo benki hiyo.

Aidha, suala la benki hiyo kuingia katika soko la Afrika Mashariki Kamati iliarifiwa kuwa linahitaji maandalizi makubwa ikiwemo rasilimali fedha na rasilimali watu ili kumudu ushindani wa soko la Afrika Mashariki. Hata hivyo, Kamati inaitaka Wizara kupitia PBZ ianze maandalizi ya kuingia kwenye soko la Afrika Mashariki sasa na tusingoje kesho.

Mheshimiwa Spika,

Katika utekelezaji wa agizo la operesheni za mara kwa mara zinazofanywa na bodi ya Mapato Zanzibar (ZRB), Kamati iliarifiwa kuwa zaidi ya operesheni 32 zimefanyika Unguja na Pemba, na kilichogundulikana kupitia operesheni hizo ni kama ifuatavyo:

- a) Baadhi ya vyombo vya moto havijasajiliwa
- b) Baadhi ya Wafanyabiashara wanaandika thamani ndogo katika risiti zao wanazozitoa kinyume na bei halisi za bidhaa hizo.
- c) Mabaa, hoteli na nyumba za kulalia wageni hazijasajiliwa (bubu)

Tuwaombe wafanyabiashara wetu wabadilike, wasifanye biashara kwa mazowea bali wafanye biashara kwa mujibu wa sheria za nchi.

Mheshimiwa Spika,

Kamati ya Fedha, Biashara na Kilimo inawapongeza sana Bodi ya Mapato Zanzibar (ZRB) kwa hatua inayochukua na tuwaombe Wajumbe wote wa Baraza hili kuzidi kuwaunga mkono na kuwapa moyo watendaji wa Bodi ya Mapato Zanzibar (ZRB) ili wazidi kutekeleza kwa ufanisi majukumu waliokabidhiwa na Taifa.

Aidha, tuwaombe Bodi ya Mapato Zanzibar (ZRB) wasimuonee haya mfanyabiashara yeyote anaekwepa kodi na umefika wakati kwa Bodi ya Mapato Zanzibar (ZRB) kukitumia kifungu cha 58 cha sheria ya usimamizi wa kodi kinachowataka Bodi ya Mapato Zanzibar (ZRB) kuwatangaza hadharani wale wote wanaokwepa kulipa kodi, kupitia vyombo vya habari. Hatua hii itasaidia sana kwa wafanyabiashara kulipa kodi ili kuepuka kuwekwa hadharani katika orodha ya wasiolipa kodi.

Mheshimiwa Spika,

Kwa upande wa matumizi ya mashine za risiti za kielektroniki (EFD), Kamati yetu imearifiwa kuwa Wizara imo katika hatua za mwisho za manunuzi ya mashine hizo na inategemewa mwezi wa Novemba, 2017 zitaanza kutumika. Tuwaombe Bodi ya Mapato Zanzibar (ZRB) waendeele kutoa elimu kwa walipa kodi ili wale watakaokabidhiwa mashine hizo wawe na uelewa mzuri wa matumizi ya mashine hizo ili kupunguza changamoto zilizojitokeza za mashine hizo kwa upande wa Tanzania bara.

Mheshimiwa Spika,

Kwa upande wa Mfuko wa Hifadhi ya jamii, kwanza tunampongeza Mkurugenzi mpya wa mfuko wa hifadhi ya jamii Bibi Sabra Issa Machano kwa kuteuliwa kwake na Mheshimiwa Rais, tunamtakia kila la kheri katika majukumu ya ujenzi wa Taifa letu. Pia, tunamshukuru Mkurugenzi mstaafu wa ZSSF kwa mashirikiano mazuri aliyoipatia Kamati yetu, nae tunamtakia mapumziko mema na maisha marefu.

Mheshimiwa Spika,

Kuhusu tatizo la uvujaji wa mapato kwenye viwanja vya kufurahishia watoto Unguja na Pemba, Kamati imearifiwa kuwa ZSSF ina mpango wa kuweka mifumo ya kisasa ya kutumia kadi za kielektroniki katika viwanja vyotevya kufurahishia watoto ili kuwa na usimamizi mzuri na udhibiti wa mapato. Tunaipongeza sana ZSSF kwa kwa juhudi hizo za usimamizi mzuri wa mapato katika viwanja vyetu hivyo na tunaomba waongeze kasi ya usimamizi na ufuatiliaji kwenye miradi mengine ambayo wanaisimamia ili imalizike

kwa wakati na ilete tija iliyokusudiwa kwa mfuko na Taifa kwa ujumla. Miradi yenyewe ni:

- 1) Mradi wa nyumba za Mbweni
- 2) Mradi wa ukarabati wa jumba la treni.
- 3) Mradi wa ujenzi wa shopping mall eneo la Michenzani

Mheshimiwa Spika,

Kuhusu utekelezaji wa agizo la kupambana na stika feki za bima zilizopo nchini, Kamati iliarifiwa kuwa mamlaka ya bima Tanzania (TIRA) kwa kushirikiana na Shirika la Bima la Zanzibar (ZIC) na vyombo vya ulinzi na usalama wanaendelea na zoezi la ukaguzi wa vyombo vya moto barabarani kwa kutumia mtandao wa (TIRAMIS) ili kugundua stika feki za bima. Hivi karibuni tumeshuhudia kupitia vyombo vya habari kuwa jumla ya magari 71 yamegundulika yana stika feki za bima kisiwani Pemba kati ya magari 168 yaliyohakikiwa. Kamati yetu inapongeza sana juhudi hizo zinazochukuliwa na TIRA wakishirikiana na ZIC na vyombo vya ulinzi na usalama ya kukabiliana na changamoto hii ambayo inakwaza maendeleo ya nchi yetu. Aidha, tunaliomba shirika la Bima liwe makini na baadhi ya wateja ambao wanaunguza vyombo vyao au kuviharibu kwa makusudi kwa lengo la kupatiwa fidia ya chombo kipya.

Mheshimiwa Spika,

Kuhusu utekelezaji wa agizo la ujenzi wa ukuta wa forodhani (sea wall) Kamati iliarifiwa kuwa mradi huo wa ujenzi wa ukuta utamalizika mwishoni mwa mwezi wa Septemba, 2017 na umechelewa kutokana na changamoto nyingi zilizojitokeza wakati mradi unaendelea. Changamoto hizo ni kugundulika kwa mashimo makubwa yaliyosababishwa na maji ya bahari pamoja na kugundulika kwa mabomu zaidi ya mia moja ambayo yamechukua muda kuyaondoa ili yasije kuleta madhara. Kamati inaipongeza Wizara ya Fedha na Mipango kupitia mradi wa ZUSP kwa kukamilisha mradi huu ambao umeleta haiba mpya na nzuri katika eneo la forodhani.

Mheshimiwa Spika,

Mwisho kabisa Kamati ya Fedha, Biashara na Kilimo inaipongeza Wizara ya Fedha na Mipango kwa kuyatekeleza maoni na maagizo ya Kamati kwa kiwango kikubwa na Kamati imeridhishwa sana na majibu ya hoja hizo. Kwa zile hoja ambazo ni endelevu, Kamati yetu itazidi kufuatilia kwa karibu zaidi kwa lengo la kuongeza ufanisi kwa Wizara yetu hii ya Fedha na Mipango. Pia, napenda kuwashukuru Wajumbe wote wa Baraza hili kwa usikivu na utulizu wakati wote wa uwasilishaji wa hotuba hii

Mheshimiwa Spika,

Kwa niaba ya Kamati yangu naomba kuwasilisha.

Ahsante sana,

.....,

Yussuf Hassan Iddi,

Mwenyekiti

Kamati ya Kudumu ya Fedha, Biashara na Kilimo,

Baraza la Wawakilishi,

Zanzibar.